

1 чутому наукаюго,
Осого не чурайгого...

Г. ПІВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекла́ція і Адміністра́ція:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Нью-Йорку:
BARELY 7-4125
УНСоюз: BARELY 7-5337

PRK LXXIII. Ч. 92. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ТРАВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 19, 1966 No. 92. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа 18-го травня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

РУТЕР РЕКОМЕНДУЄ ЗМЕНШИТИ ЦІНУ НА АВТА, щоб цим способом збільшити число проданих авт і знизити ціну на приватний ріст інфляційного тиску. Ціна на авт мала б бути зменшена на \$100 до \$200 від кожного авт. Голова спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників Волтер Рутер твердить, що власники автомобільних корпорацій легко можуть зменшити ціну на авт і ще мати гарні прибутки. Рутер промовляв на конференції членів спілки до 3.200 делегатів, які заступають півтора мільйона членів. Губернатор Каліфорнії, де в Лонг Бічі відбувається конференція — Едмунд Браун остерігав проти "голдвотеризму і меккартизму" в Каліфорнії.

ЦЕНТРАЛЬНА РОЗВІДКА АГЕНЦІЯ НЕ ВМІШУЄТЬСЯ до закордонної політики, — твердить сенатор демократ із Джорджії Річард В. Расселл, який є головою Сенатської Підкомісії в справі розвідки і Сенатської Комісії Збройних Сил. Сенатор Расселл виступив проти щоденника "Нью Йорк Таймс", який недавно писав, що Центральна Розвідка Агенція незалежна від Державного Департаменту і впливає на ведення закордонної політики. Сенатор Расселл підтримав республіканський член Сенатської Підкомісії сенатор Леверетт Солтонстолл із Массачусетсу.

ПРОВІДНИК МАФІНИ ЗГОЛОСИВСЯ В СУДІ в Нью Йорку після того, як 19 місяців ховався перед поліційними агентами. 61-річний Джозеф Бонанно зі своїм адвокатом віддав себе в руки судовій владі, яка після переслухання наказала його заарештувати та відвести до в'язниці. Бонанно не визнає, чому він сам зголосився до суду, але з судових кол подають кілька можливих причин цього кроку злочинця, який керував тасмюною організацією, яка незаконно здобувала сотні тисяч доларів. Він зголосився в суді, бо вже його втомлює так довго ховатися перед поліцією. Можливо, що члени його злочинної групи змусили його до цього, бо поліція, шукаючи його, ставала на п'яти його сільниках. Є ще й третя причина: провід над мафією міг висмикнутися з його рук, коли він мусів ховатися.

КОЛИШНИЙ ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАУЕР НЕЗДУЖАС на артритизм і перебував в армійському шпиталі Волтера Ріда у Вашингтоні, де лікарі ствердили, що артритизм захопив вже суглоби зап'ястків. Айзенгауер має 75 років, в шпиталі перебував від 4 травня, куди пішов на звичайні періодичні оглядини. Лікарі досліджують, чи й інші суглоби не заатаковані артритизмом. Його лікують терапією та ліками. Бюлетень про стан здоров'я генерала Айзенгауера такий: "Він переходить лікування артритизму фізіотерапією та медикаментами. Лікарські дослідження продовжуються, щоб точно визначити межі артритизму".

ЗМЕНШЕНО НА 2 ВІДСОТКИ ЗАПАСИ МАТЕРІАЛІВ в урядових магазинах в лютому цього року або на \$239 мільйонів, чим спричинено те, що ці запаси все ще вносять коло \$12 мільйонів. Про це повідомив голова Сенатської Палатної Комісії конгресмен Джордж Г. Мергон. Запаси міді, гуми, нікелю, алюмінію, цинку й оліва зменшено на \$7.9 мільйона. Продано також фармацевських продуктів на суму \$168 мільйонів та менше число машинного приладдя та встановлення для цивільної оборони.

У СВІТІ

АТЛАНТИСЬКИЙ СОЮЗ (НАТО), ЯКИЙ — ПІСЛЯ ВИСТУПЛЕННЯ З НЬОГО ФРАНЦІЇ — БУДЕ СКЛАДАТИСЯ З 14-ОХ ДЕРЖАВ, МАС СТАТИ не тільки військово-оборонною заставою проти Совєтського Союзу, але й інструментом "доброусідських відносин" між Заходом і Сходом — заявив колишній державний секретар і творець Атлантийського Союзу Дін Ачесон на конгресовій Комісії для закордонних справ. Як це зробити — він не виявив.

СОВЕТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСЕЙ КОСІГІН ЗАКЛИКАВ у своїй промові на прощальному бенкеті в Каїро, перед його від'їздом з Єгипту, щоб "радикальні арабські країни, як Об'єднана Арабська Республіка, Сирія, Алжир і Ірак" з'єдналися в боротьбі проти "імперіалізму". Коментарі приходять на цій основі до висновку, що Косігін вдалося зладити взаємні спори між названими арабськими державами, особливо між Єгиптом і Сирією. Косігін кількакратно залезав у своїх виступах в Єгипті про допомогу СРСР Єгиптові. Припускають, що він дістав від Єгипту згоду на встановлення совєтської морської бази в Александрії або Порт Саїді над Середземним морем.

РУМУНІЯ ВИМАГАЄ, щоб головним командантом збройних сил комуністичних держав, що належать до Варшавського пaktu, був за чергою генерал щораз іншої членської країни, а не завжди московський старшина. Так само, Румунія вимагає, щоб Совети не мали монопольного права вирішувати, коли і в якій території вони можуть вистрілювати атомові ракети чи стартувати літаки з атомовими бомбами, але щоб дозвіл на це мусила дати також дана комуністична країна, де стационована совєтська зброя.

У МОСКВІ РОЗПОЧАВСЯ КОНГРЕС КОМСОМОЛУ, який збирається кожних чотири роки. Совєтський Комсомол нараховує тепер 23 мільйони членів, що їх репрезентують 4.000 делегатів. Головою Комсомолу є Валерій Ганічев. На останньому, 23-му, конгресі Компартії СРСР її генеральний секретар Леонід Брежнєв нарікав, що замало партійців працюють для Комсомолу і замало комсомольців зголошуються до партії. Партійні головачі стривожені тим, що комсомольці, заражені "вигідництвом" і не мають зрозуміння для марксо-ленінської догматики.

БРИТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН, СОЦІАЛІСТ, НАТАВРУВАВ у промові через радіо-телевізійну стрічку спілки британських моряків, який спаралізував в британських портах 123 пасажирські кораблі та кругло 2.500 вантажних кораблів. Спілка моряків охопила 62.000 членів. Вільсон перестерігав перед "дуже важкими" наслідками страйку для Британії і назвав страйк "нікому не потрібним".

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ГАНДІ СТВЕРДИЛА в парламенті, що в провінції Орісса померло багато старших людей, головню жінок, внаслідок недоживлення. Індіра Ганді не говорила виразно про голодовку катастрофу із смертними жертвами, але її триденна подорож по провінції Орісса була наслідком найбільш алармуючих вісток з тієї провінції. Гостру харчову кризу в Оріссі спричинила катастрофальна посуха. Індіра Ганді заперевала, що "ситуація вже під контролею".

АРХІЄПІСКОП МСТИСЛАВ, ЄПІСКОП ЯРОСЛАВ ГАБРО, ПОСАДНИК ШИКАГО РИЧАРД Д. ДЖ. ДЕЙЛІ ОСОБИСТО ВІТАЛИ 26 КОНВЕНЦІЮ УНСОЮЗУ

Продовжування звітів та започаткування дискусії над ними виповнили другий день Конвенції УНСоюзу у вівторок 17 травня

Шикаго. — Архипіскоп і Голова Консисторії Української Православної Церкви в ЗДА Мстислав, Євхарх Української Католицької Дієцезії св. о. Миколая Сп. Ярослав Габро та посадник міста Шикаго Р. Дейлі особисто привітали 26-ту Конвенцію Українського Народного Союзу, що відбувається тепер у цій середньозахідній метрополії. Український Владика, як і посадник міста Шикаго, що їх Конвенція вітала з черги вставанням з місць та оваціями, підносили працю і заслуги УНСоюзу для добра своїх членів та свого народу. Владика Українських Церков окрема підкреслювали допомогу УНСоюзу в будові українських церков та розбудові українського життя.

В цьому другому дні нарад у вівторок 17-го травня ц.р. продовжувалося звітування головних урядовців та започатковувалося дискусія над ними. Звітували: головний контролер Іван Іванчук, головні радні Богдан Зорич, Ярослав Гук, Тарас Шпікула, Дмитро Шмагала, Василь Гусар, Андрій Джула, адв. Анна Чопик, Іван Олександрович, Олена Олександрівна, Олена Олександрівна, Микола Олександрович, Роман Шрамко, д-р Ярослав Верниченко, Володимир Дідиш, Микола Андрусів і Володимир Туставський — члени До Комісії Проміс і Смаргбулі обрані Конвенцією: д-р Олександр Соколюшин, м. мігрант Омельян Мицик, Василь Колодій, Стефан Вабий та д-р Атанас Слюсарчук.

Під час нарад у вівторок 17-го травня проголошено склад обраної Конвенцією Вибірчої Комісії, до якої увійшли: о. Богдан Смик — який був обраний описом на голову Комісії, о. Микола Харішак — обраний потім на заступника голови, Петро Генгалю — обраний на українського секретаря, Микола Бобченко — на англомовного секретаря, та Оспі Бакай, Анна Прескович, Роман Шрамко, д-р Ярослав Верниченко, Володимир Дідиш, Микола Андрусів і Володимир Туставський — члени До Комісії Проміс і Смаргбулі обрані Конвенцією: д-р Олександр Соколюшин, м. мігрант Омельян Мицик, Василь Колодій, Стефан Вабий та д-р Атанас Слюсарчук.

Відкладено випущення Джеміні 9 власнік дефекту ракети Атлас

Кейп Кеннеді, Флоридя. — Заплановане випущення Джеміні 9 на полудне 17-го травня не могло відбутися, бо ракета-підсилювач Атлас, яка мала виконати ракету Адженоу в космос, внаслідок того, що вона не виконала свого завдання і після двохминутного лету впала в Атлантийський океан. Обидва астронавти, полковник летунства Томас П. Стеффорд і командор флотії Юджін А. Сернен недовдоволені з цієї невдачі, бо вони муситимуть чекати від двох до трьох тижнів на те, щоб були готові до старту нові ракети. Вони мали під час тривалого лету три рази злучитися з ракетою Адженоу, випробовуючи спосіб передсідання в космосі, яке буде потрібне тим астронавтам, що при кінці цієї декади полетять на Місяць. Найбільше невдоволення астронавта Сернена, який мав вперше літати в космосі та під час того дві і півгодини "проходжуватися" по космосі, залишивши кабину Джеміні 9. Найближчий лет цих самих астронавтів відбудеться в червні і буде мати дещо менші завдання в порівнянні з тими, що їх мали виконати під час лету, який відклашено. Невдача з ракетою Атлас може припинити цілу програму подорожі до Місяця, бо це третій неуспіх: перший був в лютому цього року, а другий в березні.

Інж. Спиридон Довгаль виконуватиме обов'язки Голови Української Національної Ради

Мюнхен. — Згідно з повідомленням Виолетено Українського Інформаційного Бюро за 7 травня ц.р. дня 1 травня відбулося спільне засідання Президії і Виконавчого Органу Української Національної Ради. Засідання відкрив Заступник Голови УНР Інж. С. Довгаль і в своєму слові нагадав про те, що 7-го квітня 1966 р. помер Голова УНР Інж. Войдунич та запропонував вшанувати його пам'ять повстанням з місць і хвилиною мовчанкою. Після виконання цієї сумної урочистості, Президія одностайно ухвалила, що надалі виконувати обов'язки Голови Української Національної Ради до УІ-о сесії має Спиридон Довгаль. Замість померлого с. п. інж. Оспіа Бойдуника, О-УН делегувала, а Президія прийняла в склад своїх членів, мгр Антона Мельника — і доповнила склад цієї фракції делегуванням д-ра

ПРЕЗИДЕНТ СТВЕРДЖУЄ, ЩО ТІЛЬКИ СПРОТИВ АГРЕСІЇ РЯТУЄ МИР

Шикаго. — Президент Джансон, у промові на бенкеті Демократичної партії з ціллю зібрати виборчий фонд в вівторок 17 травня ц.р. палко боровив свою політику у В'єтнамі й таврував тих американських критиків-опозиціоністів, які не розуміють потреби національної солідарності в такому критичному часі. Президент заявив, що він однаково, як усі інші американські патріоти, боліс над людськими втратами у В'єтнамі та взагалі над тавруванням проливу крові, але звертає увагу, що до того дня за всю в'єтнамську війну загинуло 1.705 американців, а на американських шляхах загинуло в минулому році 49.000 осіб. Ті воляки, які б'ються і гинуть у В'єтнамі, воюють за мир, бо коли б не було американської спроти тій агресії, то прийшли б десятки й сотні тисяч жертв, а то й мільйони. Головною провідною думкою промови Президента була теза, що тільки спроти агресії може запевнитися мир, а поступки й угоди ведуть до війни. Прездент доводив це кількома історичними прикладами та покликуючись при цьому на політику президентів Рузвельта, Трумана, Айзенгауера й Кеннеді — своїх світих попередників. Президент заявив, що він, як командант американських збройних сил, не є демократом ані республі-

Раск закликає до згоди розсварених південних в'єтнамців

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск заявив на пресовій конференції, яку перевів у вівторок 17 травня ц.р., що розсварені південні в'єтнамці повинні з'єднатися в осягненні спільних великих цілей — визволення батьківщини від комуністичної агресії, отримання конституційної влади та переведення революційних соціальних-економічних реформ — і тому повинні відкласти свої спори "в другорядних справах". Дін Раск признав, що всім південно-в'єтнамським сторонам у тій їхній сварці доведено до відома, що американський нарід збентежений та схвилюваний фактом, що в той час, як Америка вислала до Південного В'єтнаму своє військо для оборони його проти комуністичної агресії — різні групи в В'єтнамі одні одних поборують. Проте державний секретар заперечив, наче б у Південному В'єтнамі могло прийти до громадянської війни. Він звернув увагу, що в Сайгоні, який має два з половиною мільйона мешканців, ледви яка тисяча осіб з'явилася до протирежимової демонстрації, та що, місто Гую, яке стало центром протирежимової опозиції, є далеким північною провінцією без контакту з рештою краю. Він висловив теж переконання, що прем'єр Нгуєн Као Кі дотримає приречення щодо переведення конституційних виборів. Зате Дін Раск відмовився сказати свою думку, чи названий прем'єр діяв правильно, коли змечев'я захопив збройною силою місто Дананг, центр опозиційних буддистів. З інших, заторкнених на тій конференції справ — державний секретар Дін Раск спростував закид китайських комуністів, наче б ЗДА відкинули пропозицію, щоб зобов'язатися не живити атомову зброю. Раск заявив, що таке словесне зобов'язання не має ніякого практичного значення — без міжнародної інспекції і контролю, що її комуністи не хочуть допустити. Раск пригадав, що Комуністичний Китай підписав Женевський договір про Індокитай і негайно почав той договір ламати, підтримавши збройний бунт лаяських комуністів та повністю в'єтнамську агресію проти Південного В'єтнаму. Дін Раск пригадав, що американці не збомбардували ніякої амбасаді у столиці Північного В'єтнаму, а комуністичні терористи збомбардували американську амбасаді у Сайгоні. Раск признав, що війна у В'єтнамі погіршила можливість порозуміння з Москвою в різних європейських справах, як Німеччина й Берлін, і таких міжнародних торгів, як роззавлення справ і роззавлення, бо Пейпінг веде напастливу пропаганду, оскаржуючи Москву у зрадці Північного В'єтнаму, якщо тільки Москва в будь-якій справі замиряється з Заходом.

6-ої сесії УНРаді, під головуванням мгр. Антона Мельника, на якому обговорено справи організаційного і політичного характеру та справи обсади чільних постів в системі Державного Центру УНР. Присутній на засіданні Голова ВО М. Лівицький, подав ряд пропозицій відносно підготовки проєктів постанов політичного характеру. Комісія вирішила прикласти всіх зусиль до того, щоб 6-ту сесію УНРаді склали якнайшкоре.

Володимир Мазур обраний на голову Української Народної Помочі

Дітройт, Миш. (зрв). — В днях 12-14-го травня 1966 відбулась тут 16-та Конвенція Української Народної Помочі в залах Парк Шелтон Готелю. Конвенцією, в якій взяло участь 56 делегатів і 18 членів Головного Уряду проводила президія у складі: Лев Футала — голова, Надія Голяш — заступник голови та Дарія Мазур і Євген Гановський — секретарі. До Почесної Президії входили Василь Шабатура, почесний голова цієї заповомого української інституції та д-р Михайло Гікавий, першун передконвенційної кампанії. Окремими телеграмми привітали конвенцію — губернатор Пенсильванії, Дот. Вільям В. Скрентон, Головний Уряд УНСоюзу та СУК "Провінція". У звітах і дискусіях підкреслено ріст тієї організації, яка має сьогодні 163 відділи із 6.690 членами та майно понад два мільйони доларів. Відділи УНПомочі існують у 18 статях ЗДА; сім відділів існує на території провінції Онтаріо в Канаді. Новий Головний Уряд УНПомочі вибраний в такому складі: Володимир Мазур (Дітройт, Па.) — президент, Лев Футала (Нью Йорк) — 1-й заступник, Розалія Сикута (Лорейн, Огайо) — 2-й заступник, Анна Крупа (Піттсбург, Па.) — фінансовий секретар, Петро Годованець — рекордний секретар, та Любомир Клоос (Дітройт) — організаційний референт. До Контрольної Комісії ввійшли Петро Тибор (Маямі, Флоридя), Богдан Мороз (Вовфало) та Михайло Березовський (Дітройт). Ряду Директорів творять — Михайло Дутко з Нью Йорку, Микола Сосяк з Філадельфії, Іван Шабатура з Піттсбургу, Михайло Гікавий з Шикаго, Юрій Бурлака з Рочестеру, Ілля Памахид з Гартфорду, Михайло Яремко з Пассейку, Василь Моця з Мінеаполісу, та Володимир Окіпнюк з Торонто, Онт.

Конвенцію закінчено врочистим бенкетом, яким кермував ред. Петро Рогатинський. Під час бенкету Маніа Бек, радна м. Дітройту, вітала Конвенцію офіційно від імені м. Дітройту. В містечкій частині бенкету виступали — Капеля Вандуристок при місцевому Осередку СУМА та Володимир Довганюк з Торонто в ролі передсідки, Лев Футала Грідя Зоулі.

В Саскатуні відбудеться відкриття нового приміщення Єпархіяльного Музею

Едмонтон. — "Українські Вісті" з 12-го травня повідомляють, що в неділю 22-го травня ц.р. в Саскатуні, Саскачеван, відбудеться відкриття нового приміщення місцевого Єпархіяльного Музею. На відкриття запрошено прем'єра саскачеванського провінційного уряду, ректора Саскачеванського університету, як також визначних громадян та представників українських організацій. Протягом десяти років Єпархіяльний музей був розміщений в одній з кімнат Інституту ім. Митрополита Шептицького, яка через велику кількість експонатів показалася замалою та невідповідною. В минулому році катедральна парохія св. Юрія в Саскатуні відступила стару парохіальну галерею "Провісній" для Єпархіяльного музею. Стараним Преосвященного Кир Андрея та музейного комітету будинок відремонтовано і всередині і частинно ззовні. У великій залі поставлено шафи та столики, де розміщено 800 експонатів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

АКАДЕМІЯ У ЧЕСТЬ СИМОНА ПЕТЛЮРИ У ВАШИНГТОНІ

Вашингтон. Д. К. — Вашингтонський Відділ Об'єднання 6. воляків українців в Америці при співучасті Об'єднання Українців у Вашингтоні та під зверхністю місцевого відділу УККА відзначить в неділю 22-го травня Сорокові Роківини трагічної смерті Симона Петлюри, голови Директорії і Головного Отамана Військ УНР. Головну промову виголосить Архипіскоп Мстислав. До виконання програми дали свою згоду кращі містечкі сили Вашингтону й околиці. Учасники Визвольних змагань переведуть перед початком Академії апель на пошану Головного Отамана.

КОНЦЕРТ НА ПОШАНУ ГОЛ. ОТ. С. ПЕТЛЮРИ В СИРАКУЗАХ

Сиракузи. — Західом місцевого Відділу, Українського Конгресового Комітету відбудеться тут в неділю 22 травня, о год. 6-й веч., в шкільній аудиторії української кат. церкви св. Ів. Хрестителя величавий концерт на пошану Головного Отамана Симона Петлюри та всіх героїв, що віддали своє життя за волю України. В програмі концерту доповідь Ігора Чмоли, виступ хору "Бурлак" під дир. Ю. Лаврівського з Вовфало, п-ні І. Лаврівської і Д. Лозинської.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОУКПІ В ТОРОНТО

Торонто. — Об'єднання Українських Канадійських Підприємців і Професіоналів відбуде свої чергові загальні збори в четвер, 19-го травня в Українському Народному Домі в Торонто. Об'єднання відзначувало нещодавно тридцятиріччя своєї діяльності. Воно спонзорувало видання Альманаху з адресарем українських підприємців. Українські канадійські підприємці і професіоналісти відомі із своєї жертвенності на різні цілі. З рамени Об'єднання зібрано в останньому часі майже 20 тисяч доларів на Український Університет, що його заініціював Кардинал Йосип Сліпий у Римі.

ДРУГІЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

Торонто. — В суботу, 21-го травня відбудеться Другий З'їзд Союзу Українських Канадійських Ветеранів для Сходу Канади в місті Торонто, а для Заходу Канади в місті Вінніпегу. Під час З'їзду буде обрана нова управа Союзу. СУКВ постав перед 25-ти роками й об'єднував ветеранів канадійських збройних сил. Від 1964 Союз об'єднує всіх українських ветеранів різних армій, крім канадійської такої дивізійників, уністів, січовиків й інших.

В НТШ ВІДБУДЕТЬСЯ ДОПОВІДЬ Д-РА НОВОСІВСЬКОГО

Нью Йорк. — Історична Комісія НТШ влаштує в суботу, 21 травня ц.р. в годину 6-тій вечором, в залі Українського Інституту Америки 2 Схід 79 вулиця в Нью Йорку — Наукову Конференцію, яку відкриє д-р О. Домбровський. З черги д-р І. Новосівецький виступить доповідь на тему "Делі українські проблеми в світлі молдавської хроніки Йона Некулчі". Доповідь призначена для ширшого загалу громадянства.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303)

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 66¢.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті і закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНСОУ, членів і членок — 66 центів місячно. За кожною зміною адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Безнадійне розбродження

Минулого тижня, 10 травня, формально 18-членна, насправді 17-членна міжнародна конференція розбродження у Женеві знову перервала свої наради, не визначивши дати наступного засідання. Вона засідала вже від 14 березня 1962 року, як Підкомісія Комісії Об'єднаних Націй у справах розбродження, що складається з усіх держав-членів ОН. Восени цього року, коли збереться 21-ша з черги сесія Генеральної Асамблеї ОН, напевне між точками п'ятого порядку стоїтиме знову відомлення тієї Підкомісії про стан переговорів у справі міжнародного розбродження. Той стан є тепер такий самісний, яким він був зараз після закінчення другої світової війни, коли почалася мова про необхідність міжнародного розбродження.

За останніх 20 років відбулися сотні засідань у цій справі на терені Об'єднаних Націй і поза ними, у Нью-Йорку та на окремих конференціях у Лондоні й Женеві. Були довгі суперечки щодо складу конференції розбродження, яку спершу становили тільки чотири переможні держави, потім три атомові держави, після того 10 держав, врешті прийшло до порозуміння, що її членами будуть 5 західних, 5 комуністичних і 8 неутраляних держав. Франція від самого початку заявляла, що не вірить в успіх конференції, не хоче марнувати часу, не підписала договору з 25 липня 1963 р. про заборону атомових експериментів у повітрі, на землі й під водою, і ввесь час ті Женевські наради бойкотували.

1-го січня 1965 р. у своєму новорічному привітанні, адресованому до лідерів ССР, президент Джансон поставив на першому місці бажання поправки американсько-соевських відносин — домовлення про заборону поширення атомової зброї. І коли 27 липня минулого року Женевська конференція зійшлася на нові наради, то через три тижні після того, 17 серпня минулого року, американська делегація запропонувала конкретний проєкт. Совети з місяця відкинули цей проєкт, заявивши, що взагалі не розглядають тієї справи, якщо ЗДА і їхні союзники не зобов'язуються, що вони ніяким способом, в рамках Атлантичного Союзу (НАТО) чи поза ним, не будуть сприяти атомовому озброєнню Західної Німеччини. Але хоч ЗДА і Британія відмовилися від своїх планів створити різноманітну морську атомову флоту з участю Німеччини як інтегровану атомову потугу в рамках НАТО, — Совети все одно, під різними викрутками, відмовлялися приступити навіть до мериторичного розгляду американського проєкту. Очевидно, що на те становище не мала впливу зміна головних делегатів ССР у Женеві. Чи це був Семьон Паракін, призначений згодом на амбасадора до Парию, чи Валерій Зорін, призначений на амбасадора до Парижу, чи востаннє Алексій Рощін — Москва стоїть на своєму: або "генеральне і тотальне" розбродження — або ніщо. А що генеральне і тотальне розбродження є утопією, то взагалі нема стимулу у міжнародних зброєвих перегонах.

Нині стан такий, що Франція і комуністичний Китай продукують свою атомову зброю. На черзі, мабуть, Японія, Індія, Ізраїль і Єгипет — найбільш завантаженим країнам щодо можливостей продукування атомової енергії для військових цілей. Війна у В'єтнамі, напруження на Середньому Сході довели проблеми Сходу, нерозв'язана проблема Німеччини й Берліну виключають міжнародне розбродження. Всі розмови на цю тему обертаються у сфері теоретичних і в практиці безвартісних проєктів.

Нема з чим

На XXIII з'їзді Комуністичної Партії Соевського Союзу, що відбувався у Москві і закінчився 8 квітня ц. р. і доповіді чи промови вихвалялися "високим станом" та "величезними досягненнями" соєвської літератури й мистецтва. "У нас, — говорив головний доповідач, перший, а тепер уже генеральний, за сталінською традицією, секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, — нема жалюди республіки, яка не пишалася б чудовими досягненнями, видатними талантами в тій чи іншій ділянці". З подібного високою оцінкою виступали й інші учасники з'їзду.

Але ж не прогугла же з'їздова шумиха, як з усіх цих вихвалянь та оцінок залишився тільки один великий пиши. Комітет, що призначав ленінські нагороди в галузі літератури й мистецтва, розглядаючи в другій половині квітня внесені кандидатури і пропозиції на призначення "премій" за твори соєвських літераторів, не знайшов можливості — як це ствердив Ніколай Тихонов — відзначити ні одного з них. Виявилось, що нема кого й за що нагороджувати, що прославлена "радянська література" не видала за минулий рік ні одного твору, гідного не тільки нагороди, але й навіть згадки. До такого стану довело партійне "підкупання" літературою й мистецтвом.

Така сама ситуація у літературній ділянці і в Українській ССР, де — за словами московських підголосків, — українська література й мистецтво досягли "небувалого розквіту". Відбуваючи наприкінці березня свій шостий пленум, Правління Спілки Письменників України обіцяло "радянській громадськості" провести П'ятий з'їзд письменників України вже в другій половині квітня 1966 року, і виступити на тому з'їзді з "радісним звітуванням" про "чудові досягнення" літератури, вигритої під "соєвом" московського Кремлю. Однак, минуло чотири тижні квітня, минув перший тиждень травня, а з заповідженого з'їзду "будівничих радянської літератури" так і не вийшло нічого. Замість П'ятого з'їзду відбувся аж 12 травня ц. р. VII пленум правління Спілки Письменників України, на якому вирішено "перенести дату скликання V з'їзду письменників" на... листопад 1966 року. Замість звітування про "досягнення" схвалено, щоб голова правління СПУ Олександр Гончар говорив про "завдання письменників України в світлі рішень XXIII з'їзду КПСС". Виходить, що й на цей з'їзд письменники з Української ССР не матимуть з чим прийти.

Непризначення ленінської нагороди 1966 року, як і відкликання V з'їзду СПУ на листопад, свідчать про глибоку кризу режимної літератури в Соевському Союзі. Спричинена ця криза не тільки "підкупанням" партії й режиму, але й відновленням репресій супроти діячів літератури й мистецтва, зокрема тих, що мають власну думку і бажать висловлювати у своїх творах життєву правду, не спотворюючи соєвськими настановами і директивами партії.

БЕЗСИЛЛЯ ОН ЩОДО В'ЄТНАМУ

Минулого тижня, під час пересудування секретаря оборони Роберта МакНамара на сенатській Комісії закордонних справ, сенатор Вейн Морз критикував Уряд за те, що він не надто енергійно старастися осягнути замирення у В'єтнамі через Об'єднані Нації, і заявляв, що взагалі ввесь той конфлікт треба було б передати Об'єднаним Націям. На це МакНамара відповів, що сам генеральний секретар ОН У Тант зберігався підозрюваний в неможливості Об'єднаних Націй у справі В'єтнаму. Це не переконало сенатора Морза, який заявив, що в такому випадку треба змінити генерального секретаря ОН. У зв'язку з цією вимогою слів сам У Тант сказав цікаву заяву на пресовій конференції. Об'єднані Нації, — пригадав він, — є організацією членів-держав, і генеральний секретар мусить виконувати тільки те, чого собі ці держави, в першу чергу великі держави, постійні члени Ради Безпеки, бажать; Совєтський Союз і Франція одверто не бажать, щоб Об'єднані Нації грали активну роль у в'єтнамському конфлікті, а Британія також цього не бажав, хоч одверто це не говорить; Об'єднані Нації не мають екузетики над не членами, а з чотирьох безпосередньо заінтересованих у В'єтнамі держав, — тільки ЗДА є членом ОН, бо інші комуністичний Китай, ані Північний і Південний В'єтнам до ОН не належать...

У своїй "мировій офензиві" ЗДА зверталося були до Об'єднаних Націй, щоб вони допомогли у справі замирення у В'єтнамі. Президент Джансон звернувся з цим закликом до ОН 25 червня минулого року з нагоди 20-ліття Об'єднаних Націй. Деякі коментатори твердили, що на місце померлого амбасадора в ОН Адлія Стивенсона Президент саме тоді вибрав Артура Голдберга, що є він зведеним членом Об'єднаних Націй і начебто переконував Президента, що справу В'єтнаму можна поладнати на терені ОН. Відомо, що У Тант хотів був легіти до Пейпінгу і до Ганано з миролюбною місією, однак ті обидві комуністичні держави не захотіли такої візиту, дармащо У Тант, бірманський буддист, відомий зі своїх надзвичайно ліберальних і паціфістичних поглядів. У різних своїх заявах У Тант недвозначно давав зрозуміти, що він не погоджується з американською інтервенцією у В'єтнамі, але водночас не подав іншої рецепти на поладнання в'єтнамської проблеми, як — скликання нової Женевської конференції, яка цю справу вирішила б. Відомо ж, що Женевська конференція з 1954 року, яка закінчилася була французьке колоніальне панування в Індю - Китаї та поділила Індю - Китаї на чотири держави — Лаос, Камбоджу, Північний і Південний В'єтнам — відбулася поза Об'єднаними Націями під спонсорством Британії і ССР. Коли ж тепер Совєтський Союз, всупереч кільком старанням Британії, свідомий негативної

постави комуністичного Китаю, відмовився від такого дальшого спонсорства, — то що в дійсності можуть відіграти Об'єднані Нації? Ситуація Об'єднаних Націй і, послідовно, їх генерального секретаря ще й тому надзвичайно трудна і складна, що держави - члени ОН скляються щорічний бюджет (останній на круг - 116 мільйонів дол.), але не квапляться сплачувати своїх пайів, покладаючись на те, що ЗДА, крім свого формального членського внеску, на понад третину цілого бюджету, лататимуть кожорічний дефіцит, щоб зберегти ОН при фізичному існуванні. По нинішній дефіцит не поладнати борги членів за минулі місяці ОН, при чому сам ССР завинив 66 мільйонів дол., а Франція — 17,600,000. Коли Об'єднані Нації не мають фондів на утримання невеличкого експедитивного міжнародного військова на Кіпрі, де загрожено відновлення громадянської війни між турками і греками, то що й казати про реалізацію проєкту вислати до Південного В'єтнаму велике міжнародне військо Об'єднаних Націй, складене головню з контингентів азійсько - африканських країн, не заінтересованих в ніяких справах поза своїми континентами, створив нову ситуацію в тій установі. Хоч вплив великодержав зажди там переважав, на останньому голосуванні в справі прийняття комуністичного Китаю до ОН (47:47) виявилось, що принцип "кожний член — один голос", хоч дуже демократичний і сповідно справедливий, у практиці може мати погані наслідки. 103 дотеперішні совєтські "вєта" на Раді Безпеки ОН унеможливили конструктивну розв'язку цілої низки переважливих міжнародних проблем. Не дивлячись, що справу Об'єднаних Націй на Берлінському мурі ніхто навіть не заторкує на терені Об'єднаних Націй, знаючи, що їх позитивне поладнання залежить виключно від волі Москви, яка, не рахуючись ані з потребою справедливості, ані з потребою світового миру і ладу, ані з чартером Об'єднаних Націй, керується виключно з своїми імперіалістичними інтересами.

Все це разом не робить посади генерального секретаря Об'єднаних Націй надзвичайно приємною. Тому й доля всіх дотеперішніх генеральних секретарів не була щасливою: Тригве Лі зрікся цього посту під тиском Москви; Даг Гаммершильд згинув у летунській катастрофі, щодо якої все ще існує підозра, що то був злочинний саботаж, — а У Тант хоч має підтримку з боку ЗДА, ССР і Британії, не виявляє бажання кандидувати на наступну каденцію. Не можна цьому дивуватися, бо хоч це становище дуже високе і дуже почесне,

о. Роман Ганас

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ПІД КОМУНІСТИЧНОЮ ВЛАДОЮ

Українська Католицька Церква перед другою світовою війною існувала і діяла в Польщі, Югославії та Румунії. Під час сучасної порустання цієї Церкви в тих державах представляється так: В Західній Україні — в Галичині і на Закарпатті — фізично знищено, арештовано, вивезено 10 Владик, 3,000 священників, 520 монахів, 350 теологів, 1,000 монахинь, 4,400 церков і 200 монастирів закрито. Всі Владик, крім їх Блаженства Верховного Архiepіскопа та Кардинала Кир Йосифа, померли чи на Сибіру, чи в тюрмах.

До другої світової війни в Західній Україні було 4,400,000 вірних католиків. Багато священників, монахів та монахинь померло на Сибіру чи в тюрмах, а ті, що залишилися живими, працюють тепер як робітниками; деякі тасмо відправляють Богослужби та уділяють св. Тайни.

Багато українців католиків, яких звільнено з таборів, залишилися там на "вільній праці". З ними також залишилися деякі священники. Скільки їх там є — годі точно визначити. В Україні віра в Бога не загинула, вона живе в мільйонах сердець нашого народу. Діють на Україні наші тасмо новосвящені Владик, висвячують священників. Працюють тасмо монахи.

Від автора ювілейного шематизму української католицької єпархії в Югославії, з нагоди 350-ї річниці з'єднання нашої теперішньої єпархії з Апостольською Столицею, вдалося дістати такі дані про стан нашої Церкви в тій країні.

Осідком першої греко-католицької єпархії в Югославії було село Марча, де знаходився монастир оо. Василіян. Той монастир спалено. В роках 1735-1750 почали поселятися в Бачці та Сремі українці, що перебували з Галичини, з околишнього Карпат. Вони ще й нині говорять окремих діалектом і здержали назву русини. Священники та інтелектуали називають себе українцями.

В році 1777 засновано нову греко-католицьку єпархію в Кріжевацькій, і названо її Кріжевацькою для відрізння від попередніх назв. У склад Кріжевацької єпархії ввійшли хорвати, македонці і українці католики східного обряду.

З початком 20-го століття почали прибувати з Галичини нові емігранти до Боснії й Славонії. Спершу духовою опікувався ними вікарій львівський о. Митрополита, потім римо-католицький Архiepіскоп в Сараєві і нарешті утворено для наших емігрантів Апостольську Адміністрацію. В році 1924 прилучено всіх українців католиків до східного обряду.

Але воно також дуже невдачне й несприємне. Хто нехоче оцоловати міжнародну установу, яка ніби має бути найвищим керівним органом світу, але до якої всі мають претенсії і яка неспроможна виконувати свою місію?!

В деяких наших парафіях

ликів східного обряду до Кріжевацької єпархії.

Кріжевацька єпархія налічує нині 60,000 вірних, з того 45,000 українців. Вона має двох Владик: архiepіскопа Гаврила Букатка та його помічника єпископа Йосифа Сеґеді. Священників у тій єпархії є 50, з чого жонатих 31, решта безжонатих; крім того є один монах Салезіаніні, 15 українців студентів теології в Рамі і в Загребі. Також 15 українських гімназистів вчаться в Васильянівській Навіції. В Кріжевацькій єпархії є 5 монахів оо. Василіян, 2 оо. Салезіян, 40 сс. Служебниць.

Священники удержуються там виключно з інтенції та тасмо, як дуже мізерні. Деякі наші парафії мають землю, і священники займаються сільським господарством. В деяких парафіях вірні складають на їх удержання збіжжя. Молодші священники або їх дружини працюють також в урядах. Десять жінок священників працюють, як учительки.

Українська Католицька Церква в Югославії має свої внутрішні та зовнішні труднощі. Найбільшою перешкодою в її праці є заборона вчити релігії в школах. Відчувається великий брак владних прес. В році 1965 о. Роман Мізь видав календар українською мовою, а також однодівку на Великдень, "Християнське Життя". Нема грошей на купно друкарні чи болей українських черенків, на поправу церков, парафіяльних домі. Священники, які аґадають відрі, мусять працювати в урядах або на полях, щоб удержати себе й родину, і тому не мають часу для праці в парафії.

Бракують мотоциклів, які є тут коначні для обслуговування парафій, розкинутих часом на сто і більше кілометрів. Як всюди, так і в Югославії, наші люди затратують рідну мову, деаціоналізують душу, з браку відповідної душпастерської опіки; наша мова, наша традиція загубляються.

Бракую власної духовної семінарії. Бракую книжок для навчання катехізми, святкових карток, навіть канцелярських друків.

Отже, майже всі проблеми Української Католицької Церкви в Югославії так душпастерські, як і адміністративні, обертаються коло браку фінансових засобів, якими можна було б оживити її на довгі літа. У нашої Церкви в Югославії цілком не зобов'язує, але потенції, які закінчують студії, з страху перед тяжкими проблемами життя, висвячуються в безженим стані.

Українська Католицька Церква в Югославії, крім заборони навчання релігії, має достатню свободу праці, отже, при відповідних матеріальних джерелах, перед нею розкриває б широкі можливості розвитку.

Як дуже припадає б у вільному світі наш Патріярхат, який об'являє б опікою всі наші церкви та спільніси силами духовними й матеріальними регулював б їх життя!

В деяких наших парафіях

Алла Давиденко

„ОЙ, ЧОГО Ж ТИ, ТОПОЛЕНЬКО, НЕ ЦВІТЕШЬ?“

Австрія... Далека країна, вістки з якої доходить до нас з великим запізненням. Країна, де тепер живуть наші українські люди. Живуть і — умирають... „Померла в Австрії Женья Павловська“, — коротка вістка в листі приятеля з Німеччини.

Прочитала, присіла коло столу, і рій спогадів закружляв у похилений голові. Помер Соловейко! Маленький, веселий птах із срібним голосом!

Відстань майже в два десятиріччя відділила мене від того часу, коли я вперше почула цей голос. Пригадувалися слова і мелодії пісень, але лишалося враження, таке ще свіже і зараз!

Багато голосів довелось мені чути, багато відомих співаків Київської і Харківської, а то й Московської опери викликали колись мого захоплення.

Забулося... Але спів Євгенії Павловської залишився в душі і досі, а може й залишиться назавжди. Пам'ятаю, яку радість викликав у нас, мешканців табору Гайденау, в Британській зоні, її перший приїзд, разом з піаністом - віртуозом Вадимом Кіпою. Це було справжнє духове свято. Тоді я почула, вперше на еміграції, улюблену „Місячну сонату“ Бетговена в блискучому виконанні Кіпи. А маленька жіночка на сцені півтори години тримала у величому, радісному напруженні цілу залу. Викликам не було кімця! Ми просто не давали їй зійти зі сцени. І вона співала й співала, як співав птах, виливаючи в співі всю душу...

„Соловейко“ Заремби був її коронним номером, яким вона полюнула серця не тільки українців, але й чужинців. „Я слухав би її день і ніч!“ — говорив американський представник УНРА після концерту. Але була у Женьї Павловської інша пісня, якої я не могла слухати без сліз. Це — пісня про тополеньку: „Ой, чого ж ти, тополенько, не цвітеш, чом поживку голі-канцелярських друків.“

Отже, майже всі проблеми Української Католицької Церкви в Югославії так душпастерські, як і адміністративні, обертаються коло браку фінансових засобів, якими можна було б оживити її на довгі літа. У нашої Церкви в Югославії цілком не зобов'язує, але потенції, які закінчують студії, з страху перед тяжкими проблемами життя, висвячуються в безженим стані.

Українська Католицька Церква в Югославії, крім заборони навчання релігії, має достатню свободу праці, отже, при відповідних матеріальних джерелах, перед нею розкриває б широкі можливості розвитку.

Як дуже припадає б у вільному світі наш Патріярхат, який об'являє б опікою всі наші церкви та спільніси силами духовними й матеріальними регулював б їх життя!

В деяких наших парафіях

у ЗДА є багато замовлень, але не відправлених Богослужб. Яке б то милосердя діло зробило душпастерських цих парафій, якби переселили надмір тих Богослужб для відслуження нашим бідним священникам в Югославії. Таке саме добре діло зробили б наші католики виданні в ЗДА і в Канаді, якби переселили всі свої видання безплатно нашим священникам в Югославії. Адреси їх є в календарі „Світла“.

Колись перед другою світовою війною в Румунії, на Буковині, було 30 українських католицьких парафій, до 40 священників, з Апостольським Адміністратором у Чернівцях. Комуністична Румунія майже цілковито знищила Католицьку Церкву, а в тому й нашу Українську. Як доведомось з листів, на Буковині залишилося нині тільки три наші парафії і два священники.

воньку хилиш - гнеш?" І тополя відповіли, що на чужині їй несила вісти і радити, що тяжка їй і осоружна чужина.

І тому, що й нам, вигнанцям, тяжка була чужина, так солодко плакалося під той спів Женьї, повний глибокого і широкого почуття.

Якщо хочете плакати — не сидіте в перших рядах, — напівжартома казала мені вона після концерту, — бо і я не витримала і заплачу. І буде скам'яліло! Я обіцяла не плакати і... не могла дотримати обіцянки.

Пізніше, коли наш Український Комітет перенісся до Бльмбергу, Євгенію Павловську запрошувало на всі репрезентативні концерти. Вона була нашою гордістю, нашим місцевим асом.

Якось взимку приїхав хтось з великого чужинського „націоналіста“, і нам конче треба було показати нашу українську культуру. Кинулися до Женьї, яка жила тоді досить далеко.

Зима була суворою, сніжна і морозна. Хтось сказав: „Не приїде, в неї дитина недавно народилася.“ Ми всі зажурилися. Але Женья приїхала! Вискочила з авта, як завжди весела і привітна, і всунула мені в руки якийсь великий пакунок.

— Потримайте хвилину! — сказала.

— Що це? — запитала я. — Це моя нова дочка! — з гордістю відповіла Женья. — Скільки ж їй? — жахнулася я.

— П'ятий тиждень! — була безтурботна відповідь. — Як ви не боїтесь застудити дитину, як ви самі не застудуєтеся? — спитала я здивовано.

— Нічого їй не буде! А я ніколи не застудуюся. Легені у професійної співачки завжди здорові, бо вона дихає довшіми диханнями, а не верхівками легенів, як всі інші жінки.

І цілий вечір дзвенів її чудесний голос, як досконалий інструмент, що в нього майстер - чарівник уклав живу людську душу.

— А знаєте, я випадково стала співачкою! — сказала якась Женья. — Так, так, не дивуйтеся, Я закінчувала консерваторію як піаністка. На одній лекції професор запитав мене: „Ви співаєте?“ — „Звичайно, співаю, для себе, — відповіла я. — Яка українка не співає?“ — „Ану, спробуйте!“ — сказав він і заграв „Чого вода каламутна“.

Я заспівала, але він не дав мені скінчити. — „Та ви ж справжній талант губите!“ — закричав. — Піаністок у нас багато, а співачок обмаль, а у вас скарб у горлі! Я напишу вам записку до професора Х., ідіть і негайно починайте вчитися!“

— Так я стала співачкою! — закінчила артистка. Деякий час Женья з родиною жила з нами в Бльмбергу. Але незабаром почалася еміграція за океан, і майже ввесь український Бльмберг виїхав до Австрії. Ми пробували також, але мові легені...Одне слово, нас не пустили.

Після того минуло майже двадцять років. І ось ця сума, ця разюча вістка: „Померла Женья Павловська“.

Помер маленький соловейко з срібним голосом. Але чому, чому так рано?! А в душі й досі дзвенить чарівний голос: „Ой чого ж ти, тополенько, не цвітеш!“ У вікно залпав весняний сніжок. Я сама, Я плачу...

ВИПЕД КНИЖКА „АФОРИЗМІВ В. ДЕРЖАВИНА

Мюнхен — В Літературній Бібліотеці Українського Технічно - Господарського Інституту вийде книжка „Афоризми“, що її автором є померлий перед кількома роками літератор Володимир Державин. Книжка вийде в обмеженому накладі і коштуватиме всього 1 долар. Видавництво просить про передплату на книжку. Дохід з книжки призначений на упорядкування могил покійного.

Ф. Бульбенко

ПРОФЕСОР ВАСИЛЬ В. ДУБРОВСЬКИЙ

Війна 1941 р. і окупація України німцями

Восени 1941 року проф. В. Дубровський пішки повернувся до своєї родини в Харків. Звернувся в міліцію, щоб його прописали, але там пригадали йому „мінус 42“ і зажадали, щоб протягом 24-ох годин залишив місто. Але він наказу не виконав, і залишився з родиною. Поставив дві драбини — до пивниці й на горіще, щоб можна було сховатися в разі небезпеки. Прихилив німців врятував йому життя.

Відновлення наукової й культурно - національної праці

З відступом совєтських військ В. Дубровського від-

новили в правах професора Харківського університету. В Харкові було організовано Т-во „Прогресит“, і професора Дубровського обрали на голову. За його ж ініціативою створено в приміщенні „Прогресит“ виставку жертв українського народу під час комуністичного панування в Україні під назвою: „Геть Большеви́зм!“ Наскільки матеріали виставки правдиво висвітлювали терористичне панування сатанської влади, зокрема голод 1932-33 року, говорять той факт, що большевики скерували бойовий літак, котрий і скинув бомбу на приміщення „Прогресит“, де була влаштована виставка.

Втеча на захід від нової большевицької навали

Наприкінці літа 1943 року з дружиною Ольгою й дітьми — сином Ярославом та донькою Світланною, втікаючи від нової навали червоних поневолювачів України, проф. В. Дубровський евакуювався на захід: Вінниця, Львів, Криниця, далі вже в Німеччині: Любен, Герфельд, Штуттґард, Мюнхен.

Перебуваючи в таборах українців-втікачів, брав активну участь в культурно-національній праці: читання лекцій і доповідей на різні теми з історії України тощо. На еміграції був обраний дійсним членом Правозахисного Українського Наукового Товариства та дійсним членом Вільної Української Академії Наук. В Німеччині і в США приймав активну участь в справах України: членом Авто

Праця

HELP WANTED MALE

WIRERS—ELECTRONICS
Some experience or schooling necessary, excellent working conditions.

Call Mr. Tekel
Hackensack, N.J.
201 488-7373

TOOLMAKERS
Job shop experience, overtime, benefits, air conditioned plant, parking area.
SHURINA MACHINE & TOOL WORKS
285 Colt St. Irvington, N.J.
201 521-0666

ФАБРИКА
Денна або нічна праця. Загально фабричні працівники. Не треба фахового знання. Складачі, машиністи, оператори, сполучачі. Мусять говорити по-англ.
Supreme Metal Fabricators
776 Summa Ave., Westbury, L.I.
ED 3-2525

TRAINERS PRODUCTION
Train as Chemical & Calendar Operators in expanding Chemical & Plastics Co.

• Постійна праця
• Змішані шифти
• Нагорода залежно від шифти
• Великі компанійні бенефіти
• Голоситися особисто

R. C. DIVISION
HOOVER CHEMICAL CORP.
New South Rd.
HICKSVILLE, L.I.
516 WE 1-8100

AUTOMECHANIC
Top pay. Experienced only. Top notch man wanted. 5 day week. Good working conditions. Call all week.
G. HAUG CO.
517 E. 53rd St. N.Y.C.
BU 8-0173

MACHINISTS — 1st CLASS
Small company. Also help on assembly of electrical/mechanical instruments. Ideal working conditions.
C. W. Brabender Instruments Inc.
50 E. Wesley St.
So. Hackensack, N.J.
201 343-8425
Call Mr. Heckmann

WAREHOUSEMEN
Steady employment at distribution facility of international company. Excellent working conditions and benefits; 37 1/2 hour week; periodic pay increases. Must be able to pass physical exam. Come in or call and ask for MR. JACKSON.
201 AT 8-9305
Addressograph-Multigraph Corp.
Route No. 46, Teterboro, N.J.
An Equal Opportunity Employer

ШОФЕРИ-ПРОДАВЦІ
7 днів, 7 хворобних днів. Платити фері до 3 тижнів. Виско-лімо вас відзвонити визначеного шляху. Коло \$6,500 на перший рік. Не збирається замовлень. Великі шанси успіху. Заняти: 9-12 і 1-2.
Клієнтами, що дає всім од-накові можливості.
CUPIP DIAPER SERVICE
129-09 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N.Y.

DIE MAKER
Першокласний. Платня після уяви, бенефіти. Гарні умови праці. Овертайми. Голоситися до:
DAYTON TOOL & DIE WORKS
1250 Garrison Ave., Bronx, N.Y.

BOAT CARPENTER
Досвідчений при навігації яхт. Праця на протязі цілого року.
MR. MICHAEL YACHT YARD
405 Main Street
Port Washington, New York
(516) 767-9244

M E N
PAST OR FULLTIME
WAXERS
79 Wall Street, Room 704
New York City
Tel.: 944-4169

ПРОДАВЕЦЬ
до складу м'ясарського. Зголошуватися до:
K. & B. MEAT MARKET
128 — 1st Avenue
New York City, N.Y.

WAREHOUSEMEN
Full time, experienced or in- experienced. Immediate open- ings. Good opportunity. Excel- lent working conditions and company benefits. Apply to Mr. Jackson at the Record W/house.
TWO GUYS
174 Passaic St. Garfield, N.J.

RESIDENTIAL
Sheet Metal Mechanics
Experienced, Fringe Benefits
No layoffs
Call
TRI BORO CORP.
201 356-3131

Праця

HELP WANTED MALE

KNITTERS
Досвідчені. Links or T. J. Machine. Нічна праця. Стала праця + овертайми. Голоси- ться цілий тиждень.
BE 3-3270

DIE MAKER
Wanted for work on progressive & secondary operation dies. Top wages & overtime.
Air Conditioned.
201 335-2644

AUTO MECHANIC
Steady employment. Guaranteed salary and all benefits. Apply Service Manager. 667-0500
BELLEVILLE NUTLEY
BUICK CO.
66 Washington Avenue
Nutley, N.J.

STATIONARY ENGINEER
Досвідчені при пральнях ма- ють першості. Мусять мати лайценс міста Нью-Йорку. Дос- від при High Pressure Boilers and Generators. Upper Bronx Location. Call Mr. Frank Schroeder. TY 2-1616

МАШИНІСТИ
Добра нагода. Добрі можли- вості підвищення. Досконалі умови праці. Зголошуватися або дивитися до:
Mr. Dick URBA
Electronic Devices Inc.
21 Gray Oaks Ave. Yonkers, NY
YO 4-4400

APPRENTICE DIE CUTTER
Local envelope mfr. has opor- tunity for reliable, conscien- tious person with desire to learn a trade. Hours 3:30 P.M. to 12 P.M. Interview by appointment only. 201 HE 2-2000

MAINTENANCE MECHANICS OR CHEMICAL HELPER
Some experience necessary; growing company; steady work; all benefits; apply in person.
SUN CHEMICAL CO.
185 Foundry St., Newark, N.J.

AUTO MECHANIC
G. M. experience preferred. Full benefits including pension plan, piece work & weekly guarantee. Apply or call
SPERCO MOTOR CO.
491 Morris Ave., Summit, N.J.
201 273-1700

MACHINIST
1st class. Horizontal Boring Mill Hands. Добра платня, по- стійна праця, приємні умови праці, всі бенефіти. Телес- фонувати цілий тиждень.
AS 8-8408

MACHINIST
\$4 hour + overtime. Automatic Screw Machine & Set up Man. B & S & Traubs. Good pay. Steady nice working conditions.
MANNA CRAFT INC.
678 Berriman St., Brooklyn, NY
649-7878

ЗАГАЛЬНА ПОМІЧ
Досвідчені або навички до wire forming and spot-welding. Стала праця. Питати за:
Mr. Steve Duga
NATIONAL WIRE PRODUCTS CO.
1300 Vele Avenue
Bronx, N.Y. 10474 KI 2-7300

МАШИНІСТИ
2 і 3 класи
Досвідчена праця. Всі бенефіти. Договорюватися ввечері 1 і ввечері.
STEWART STAMPING CORP.
630 Central Park Avenue
Yonkers, N.Y. 914 YO 5-0816

KNITTER MECHANIC KNITTERS
Досвідчені. Добра платня. Гарні умови праці.
UL 5-3540

МЕХАНІКИ МОТОЦИКЛІВ
Популяція досвідчених ме- ханіків, добра платня, постій- на праця, приємні умови. Голоситися або телеф. цілий тиждень до:
HOUSE OF POWER
70 Route 69 Nyack, N.Y.
EL 8-2024

Auto Mechanics — 4
Experienced. Apply in person
MAURO MOTORS INC.
611 Amboy Avenue
Woodbridge, N.J.

AUTOMOTIVE HELP
For Fastest Growing progres- sive G.M. Dealer Metropolitan Area, interested in fine mecha- nics — 1st Class, Combination Body Men Metal Men, Painters, New Car get ready Men. Pol- isher, Wonderful opportunity to join Top Flight Expanding Oldsmobile Quality Team, Un- ion Shop. All Benefits. — No Calls. See Mr. Fallon, Service Director, Only Qualified G. M. Exp. men need apply.
PARAGON OLDSMOBILE
5602 Northern Blvd.
Woodside, L.I.

Весільний дар \$500 на Український Університет у Римі

Цей поважний дар склав лікар, д-р Іван Смалюк з дру- жиною Іванною, в дні ви- чинання їх доні Лідії Свято- слави, студентки права, з Богданом Гайдукевичем, магістром хемії.

Вінчання і весілля стало подією в житті громади в Дітроїті. Вінчання відбуло- ся 7 травня в церкві Непро- рочного Зачаття. Перед нею усталися шпалар музикан- тів, які на своїх інструмен- тах нагадували народні мо- лодих за давним народнім звичаєм голосною музикою перед і після вінчання. Спі- вав церковний хор під про- водом Я. Філіпповича, а пісню „Аве Марія“ виконав гарним баритоном брат мо- лоді, Ростислав. Вінчали: о. П. Пащак, ЧСВВ, о. А. Трешневський і о. П. Даре- вич.

Після благословення Мо- лодих хлібом і сіллю їхніми родичами, засіли всі до сто- лів і перший промовив д-р І. Смалюк. Він говорив про історію рятунку родини під час першої світової війни, та про Божу милосердя до ба- тів, про майбутнє молодого подружжя. Він привітав о. д-ра В. Галіча від парохії, о. П. Даревича, першого сповідника Молодої, 83-літ- ньої бабусі в Україні, яка Молодої виколасала й „не зможе потішити свого при- гасяючого зору й серця лю- бою вичиною в часі вінчан- ня“, і вкотре привітав усіх прийнятих.

Д-р Смалюк промовив по- англіськи до колег-докторів і осіб, споріднених пра- цюю з медичною наукою і попросив м-ра О. Логіньско- го бути гостем. Тост-майстер говорив про зна- чення нової родини, якою є одружені діти двох укра- їнських родин. Такою новою родиною є Молодята. Отець д-р Галіч поблагословив страву і привітав відповіли „Христос Воскрес“.

Весільна вечера була дій-

сним пиром не тільки в прийнятті, але і в програ- мі. Майже негавгаючи мело- дії оркестри „Зоря“, тага й пісні квартету (В. Варан, І. Капусті, В. Кучер і В. Лі- тинський), привагидного хо- ру на сцені й на залі з піс- нею „Гавдеамус“, „Много- літствія“ Молодим, солю Ростека Смалюк „про руши- чок“ (всім матерям на Свя- то Матері), загальні танці, зокрема групової коломи- ки, — все те перепліталось і радувало всіх.

І тут виявилась вірність українській традиції: коли старостина „Мир“. Кізна, намірилася зняти з Молодої вельон, щоб дати його чер- гою дружкам, то вони ста- лись перед нею... в на- родних строях. А Молода, відвернувшись за хустку, повернулася за кілька хви- лин одягнена теж у народ- ному одязі і в ному зали- шилась до кінця вечора.

Ще раніше два студенти в народних строях, внесли на залу великий справжній коровай і поставили його перед Молодими.

Те все мило вражало гос- тей, які говорили, що мож- на зберегти традиції при кожній нагоді, бо це корис- но впливає на молодість. Особ- ливе враження зробило во- на на чужинців, яких було досить багато.

Староста м-р Логіньський прочитав телеграми і листи, зокрема гратуляційного ли- ста Кард. Йонфа Сліпо- го. Д-р І. Яничин підкрес- лив від Допомог. Комітету Українського Університету в Римі, якою великою ва- гою з для нас це нове огни- ще науки, й подав до відомо- го про весільний дар д-ра І. Смалюк в сумі 500 доларів для того Університету. При- явні прийняли це рясним оплесками. Батько Молодо- го, п. Гайдукевич, і батько Молодої подякували всім гостям.

В. Н. — вчч.

Появився з друку фундаментальний бібліографічний довідник

Каталог видань Українсь- кої Академії Наук за 1918- 1930 роки необхідний збір- ник джерел для кожного, хто працює в ділянці укра- їнської проблематики.

Книга на 377 сторінок по- явилася у серії „Слов'янсь- ких Біо — Бібліографічних

Матеріалів“ під редакцією Проф. Дмитра М. Штогрі- на (Лінійський Універси- тет, Урбана).

Каталог являє собою сте- реотипне видання Система- тичних каталогів ВУАН за 1918-1930 рр. і містить пов- ний бібліографічний опис 1058 монографій, збірників, серійних і періодичних ви- дань, подаючи 8476 праць 2163-ох авторів, що появи- лись на світ у першому пе- ріоді існування Академії — в часі культурного відрод- ження України.

Як відомо, майже всі ці ви- дання в часі зловпартіх 1930-их років було знято з полиць книгарень та бібліо- тек України і ґрунтовно знищено, або вивезено у г- луб Росії; решту спалено під час відомої пожежі укра- їнців в Київській Бібліо- теці Академії Наук в травні 1964 року. Остатки дос- тупними лише ті поодинокі примірники, які різними до- рогами потрапили до книго- збірень вільного світу перед 1930-ми роками. Таким чи- ном каталог поповнює мате- ріали, що під сучасну по- ру являються бібліографіч- ною рідкістю.

При кінці каталогу вмі- шені допоміжні показники: і- ндекси авторів, предметів, серійних публікацій та ус- танов ВУАН. Крім того в ньому вміщено спис голов- них американських, ан- глійських і французьких каталогів та і- ндексів і ли- сту найбільших бібліотек ЗДА, Англії, Канади і Франції, в яких майже всі ці видання знаходяться.

З огляду на світ характер видання цього довідника по- явилось в дуже обме- жений кількості.

Ціна примірника — \$9.85, у твердій оправі — \$10.85. Замовлення разом з за- платою слати на адресу:

Slavic Bio-Bibliographical Materials, P.O. Box 3295 Country Fair Station, Cham- paign, Illinois, 61820.

ІНЖ. РОМАН КАРПІНСЬКИЙ (В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ)

Роман П. Карпінський

23-го квітня минул рік, як несподівано відійшов від нас інж. Роман Карпінський, залишаючи багато нездійс- нених мрій та задумів, не дж- давшись закінчення студій своїх двох синів та докладав найбільших зусиль, щоб ви- ховати їх на вартісні одини- ці.

Уродженець золотого По- ділля, гаряче любив його та своїх земляків, нападків да- вних героїських прагдів, що часто зі збрисом в руках за- хищали Україну. Роман та- кож, як учень п'ятої гім- назійної класи пішов із крі- сом боронити батьківщину на її захлик у 1918 році.

Народився він 13 березня 1904 р. в Острівці біля Тер- ебовлі, де його батько був па- рохом. Дитячі роки провів безжурно під дбайливим о- ком матері Ольги та батька о. Платона Карпінського, відомого громадського дія- ча та бібліофіла. Роман часто перебував у домі свого дя- дя о. Івана Волянського в Дичкові (п. Тернопіль), я- кий захоплювався молодого хлопця оповіданнями про- своєю більшій як двадцятиліт- ньою місіонерську працю се- ред українських поселенців у ЗДА та Бразилії (від 1884 року до початків 20-го сто- річчя). Тимі дуже цікавими спогадами любив покійний ділитися з рідною та прия- телями.

Домашня атмосфера та на- строї в Галичині перед і в часі першої світової війни, зробили Романа ентузіастом народної справи. Разом зі старшим братом прямо зі шкільної лавки (14-річний хлопець) зголошували в ряди УГА в 1918 році і був при- значений до підстаршинської школи в Тернополі. При пе- реході УГА за Збруч, Рома- на як реконвалесцента та неповнолітнього відправлено до батьківського дому.

Роман скінчив гімназійні студії в 1923 р. і вписався на правничий факультет Укра- їнського Тайного Універси- тету в Львові, де включився в життя української молоді. По роз'язанню Українсько- го Тайного Університету ви- їхав на студії до Кракова, де став студентом права Я- гайлонського університету. З

ВАСИЛЬ В. ДУБРОВСЬКИЙ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

(оповідання), Харків, 1931 р., ст. 44; Омар Сейф Едін „Оповідання“, Харків, 1932 р.; Якуб Кадрі — „Нур Баба“, роман, Харків, 1933 р., ст. 230 та статті і рецензії в різних українських вида- ннях.

Крім того проф. В. Ду- бровський підготував до дру- ка історичну документаль- ну повість „Данило Апо- стол“ і велику працю „На- роди СССР“.

Всі праці проф. В. Ду- бровського, що їх видано в СССР, совєтська влада еко- фіксувала.

Проф. В. Дубровський був дійсним членом УВАН у ЗДА, членом-засновником Українського Історичного Т-ва, членом Управи УІТ і членом редакційної колегії „Українського Історика“.

Був людиною глибоко ви- ручоною, працюютою, го- вариською.

Помер проф. Василь Ду-

ВИБРАЛИ НОВУ УПРАВУ ВІДДІЛУ СУА В ДЖЕРЗІ СІТІ

Джерзі Сіті. — Відділ 71 Союзу Українок Америки в Джерзі Сіті відбув свої річ- ні загальні збори 24-го квітня і вибрав нову управу у такому складі: Г. Білік — голова, К. Кош — місто- голова, Л. Величківська — секретар, А. Книжницька — скарбничка, Н. Кух — ім- презова референтка, І. Кач- марська — культурно-ос- вітня референтка, О. Де- менко й А. Карпій — госпо- дині, О. Вітер — референт- ка суспільної опіки. Кон- трольну Комісію творять Д. Яременко, А. Одуляк і Ю. Попович.

Business Opportunity

НА ПРОДАЖ
ГРОСЕРІЯ
Дуже добре пропелеруоча. — \$1,800 тижневий оборот, ре- нт \$100.00 місячно, шість днів від- чинено.
Tel.: EV 3-5528

До винайму

АПАРТАМЕНТИ
3 & 4 кімнатні з огріванням, гаряча вода круглий рік в GLEN SPEY, N.Y. біля Робін- зонського Союзу.
Телефонувати між 4-8 ве- чером Tel.: 782-1954, Бруклін.

Real Estate

VAULSBURG NEWARK
4 РОДИННИЙ ДІМ
парове огрівання, гаражі, у знаменитому стилі, свіжо від- мовлявані. Наріжна послі- стість:
F. J. DeKAY, Broker
372-5362

СТЕНТ НЮ ДЖЕРЗІ

Великий дохід з реальності — 4 доми на продаж! — 2 акри ґрунту, 400 стіт фронту, два доми мають по 5 кімнат і ла- нунчик, поруч цілком віднов- лений дім з 6 кімнатами і 3 спальнями, все новенький ма- теріал, а також ще один дім з 4 кімнатами і лазничкою. Всі доми мають модерні вигоди. Гарна мешкальна ділянка, недалеко всього! Продамо 4 доми окремо або всі разом. Знамените купно! Кличте:
EAST MILFORD 293-6964

2 РОДИННИЙ ДІМ

Чудовий красивий басейн, аker землі 8,000 дол. 50 акрів землі, рівнина, 3,000 стіт фрон- ту, 10 хвилин до каледжу, 5 хвилин до „гайсклу“, \$15,000.
STEPHAN OLEKSIW
P.O. Box 348
KERHONKSON, N.Y.
Новий тел.: 914 626-7692

Woodside
3 род., 3 пів відокремле- ний, 3 вел. апартаменти, 7 1/2, 5 1/2 & 4 кімнати, чу- дова мешкальна околиця, 1 блок до сабвею. Ціна \$39,000.

Flushing
2 род. мур., злучений, 2 вел. 5 кімн. апартаменти, ви- сокий підвал, гараж, крок до сабвею. \$37,000.

ДМИТРО ГОРБАН
FL 7-5400
PENNINGTON AGENCY
Українське Підприємство
192-12 Northern Blvd.
Flushing, New York

REAL ESTATE DISPLAY

ПРОДАСТЕ чи КУПУСТЕ?
ДОМИ - ВИЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОЩ - ФАРМИ
TRIDENT REALTY CO.
98 Second Ave. — NEW YORK, N.Y. — Tel.: 477-6400
БЕРЕМО ДОМИ ПІД ЗАРЯД

ТАРЗАН, Ч. 5623, Перемога мавпо-пода!

З безжалісної рішучістю Тарзан переміг останнього з великих котів.

Швидко скручення голо- ви спричинило те, що шия пантери зламалася!

З явною зневагою мавпо- люд кинув тіло тварини на купу інших. А тоді юрба почула крик перемоги сам- ця мави.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
45 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3554, New York City
„КОЕЗАР“ за ред. В. Сімоновича
(484 стор., локс. видання)
Ціна \$7.50.

Piano

Українське Виступове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430, вкислає — НАДАЛИ ПЛАНШІ З ОЛЯГОМ і дуже добрі ХАРЧЕВІ. Різ- ноє авт., холодильники, теле- візори, машини до праця і шиття і т. д. Урядові години: Неділі: 10-та р. до 3-ти по пол.

Dulburg
В одному з лагерьів „Ostarbeiter“ була лікар Марія Іванівна ЖУРКОВА. Хто знав би про її долю, про- шує написати на адресу: General Dry Goods Co., 11415 Joss. Camprau Detroit 12, Mich. USA. Везмірня подірка й винаго- рода хоч за одне слово!

САМІТНІЯ ЖІНКА
Працює, шукає й поможкан- ня самітньої жінки. Добрий дім, вигідна кімната з укзанням кухні. Дозід до центру Нью-Йорку 15 хвилин. Телеф. до 2 год., а в суботу і неділю цілий день. Olga Kazanowska 47-19 44th St., Woodside, L.I. N.Y. Tel.: ST 4-6905

Vacancies

ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ
VILLAGE TREE BUNGALOW
в горах Catskill, внаймас бо- гата на сезон або коротше, кімнати умебловані, кухні, холодильник, холодна і тепла вода, гарне положення при 209 Kerhonkson, N.Y. Вас стає пе- ред оселею. Фільтрований ба- сейн, річка, ліс, ціли уміркова- ні. Замовляти тел.: М. Григо- рович — 597-0624 або Микола Шитко — DA 9-8096, N.Y.C.

Directors Funeral

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (8)
Tel.: GR 5-1487
СОЛІДНА ОБСЛУГА

ІВАН КОВАЛЬЧИК FUNERAL HOME

Completely
AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейт NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх.
Обслуга чесна й найкраща.
У випадку смутку в родині, кличте, як і в день, так і вночі:
JOHN KOWALCHYK
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderfor 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в н-хонх, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦАХ
Контрольована температу- ра. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
ORegon 4-3668

ПОВІДОМЛЯЄМО
Українське Громадянство
про
ВІДКРИТТЯ КРАМНИЦІ

РІЗНОРОДНИХ АЛЬКОГОЛЕВИХ НАПИТКІВ
ТУТЕШНИХ ТА ІМПОРТОВАНИХ, ЯК РІВНОЖ
СВІЖОГО М'ЯСИВА та М'ЯСНИХ ВИРОБІВ
В і С. ТАЛАНЧУКИ
Запрошуємо Громадянство на відкриття.

Крамниця буде відкрита 19-го ТРАВНЯ ц. р.
під адресою
990 Clinton Avenue
Irvington, N.J. Tel. ES 2-6134